

Formannskapet
14.02.2017

Kontrollutvalget
21.02.2017

Regnskap 2016

Harstad kommune
Rådmann Hugo Thode Hansen
Økonomisjef John G. Rørnes
Regnskapsleder Rita Kristensen

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Behandling regnskap og årsrapport

Oversendt revisjonen	14.02.17
Formannskapet m.fl. – orientering	14.02.17
Enhetslederne	14.02.17
Kontrollutvalget – orientering	21.02.17
Årsberetning ferdig fra rådmannen	31.03.17
Revisjonen – snarest – senest 15.04.17	15.04.17
Kontrollutvalget – behandling	27.04.17
Øvrige utvalg	
Formannskapet - behandling	23.05.17
Kommunestyret – senest 01.07.17	01.06.17

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Revisjonsberetning 2015

Normalberetning; dvs uten forbehold og presiseringer

Regnskapsavleggelsen

- Regnskapet avlagt innen fristen; 15.02.17
- Stor organisasjon – mange ansatte som må gjøre riktig jobb til riktig tid, og i riktig rekkefølge > fortløpende
- Rammepreget regelverk > strenge krav
- Mange transaksjoner «gjennom regnskapet»
 - ofte vesentlige tall som kan medføre store feil

Store tall Mange transaksjoner (HK)

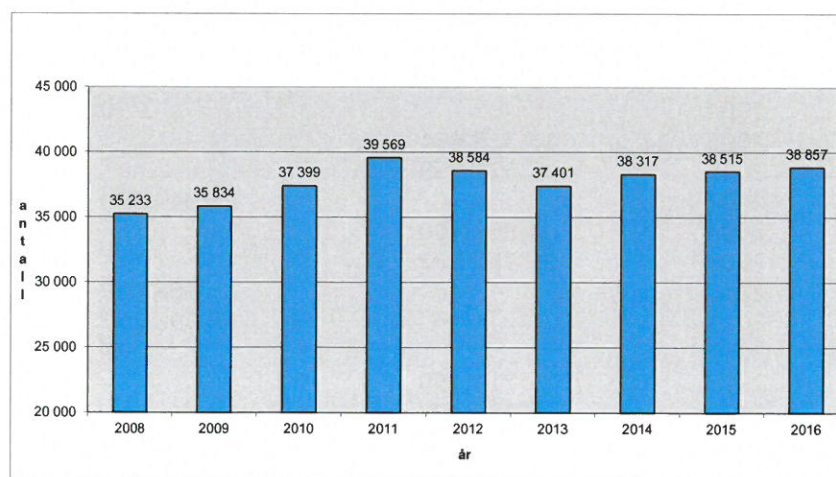
		Antall	Beløp
Sum debetposterings-råbalanse	drift		2 775 871 543
Sum debetposterings-råbalanse	invest		346 687 726
Sum debetposterings-råbalanse	balanse		38 179 047 876
Inngående faktura (fakturabeh.)		57 974	758 662 777
Utgående faktura		79 442	663 350 987
Opplysningspliktige ytelser (tidl. oppgavepliktige lønnsutbetalinger)		4 611	1 057 528 934

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

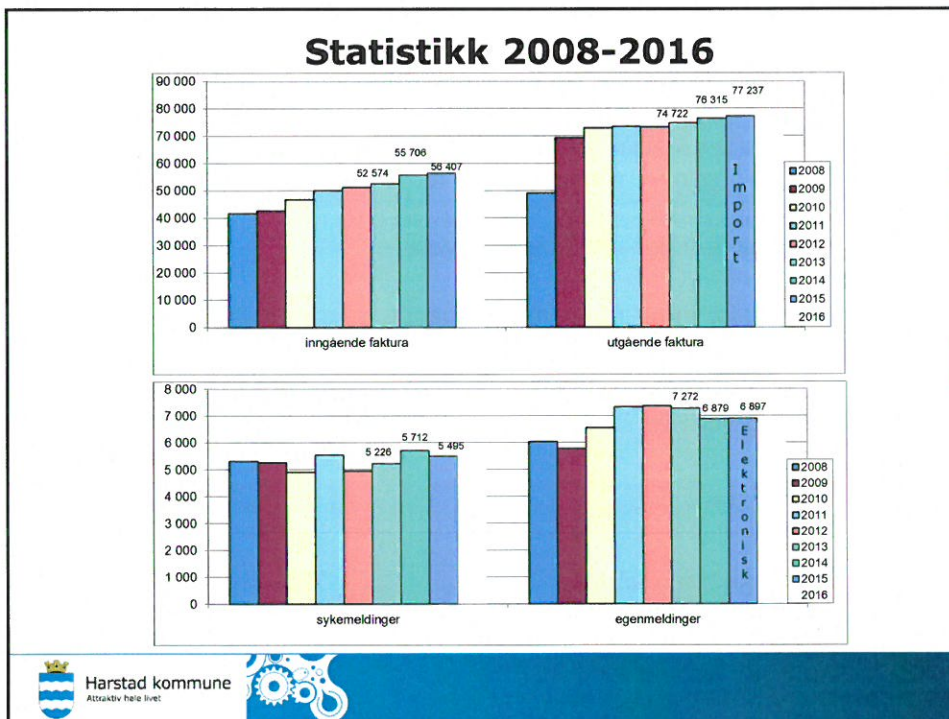

Utlønninger pr år

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Regnskapsresultat 2002-2015

År	Overskudd	Underskudd
2002		26 012 665
2003	5 797 878	
2004		0
2005	18 315 021	
2006	3 325 758	
2007		6 849 374
2008	4 868 400	
2009	20 250 532	
2010		188 059
2011		52 398 237
2012		0
2013	714 169	
2014	9 257 492	
2015	27 804 827	
sum	90 334 076	85 448 335

Regnskapsresultat 2016

Driftsregnskapet	+ 81 605 690,39
Investeringsregnskapet	0

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Årsak til overskudd

- Avsatt buffer 2.tert 26,4 mill
 - Renter, avdrag, momskomp mm
- Frie inntekter (skatt/rammetilskudd) 18,1 mill
- Driften på enhetene 15,0 mill
 - Integreringstilskudd og adm.enheter
- Pensjon 12,6 mill
- Renteutgifter 6,7 mill
- Annet 2,8 mill

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Nøkkeltall fra kommunens regnskap

• Sum driftsinntekter	2 034 mill kr
• Sum driftsutgifter	1 893 mill kr
• Sum netto finansutgifter	145 mill kr
• Netto driftsresultat	115 mill kr
• Bruk av fond	6 mill kr
• Bruk av tidligere års overskudd	28 mill kr
• Overført til investeringer	0 mill kr
• Avsatt til fond	68 mill kr
• Regnskapsmessig overskudd	81,6 mill kr

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Investeringsregnskapet 2016

- Gjort opp i balanse
- Investeringsnivået er fortsatt høyt
 - 2016: 190 mill kr
 - 2015: 209 mill kr
 - 2014: 279 mill kr
 - 2013: 384 mill kr
- Høy grad av lånefinansiering, 130 mill

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Premieavvik pensjon inkl. arb.g.avg.

2002	utgift 2002	kr	2 385 689	inntekt 2003	kr	- 2 385 689
2003	inntekt 2003	"	14 663 992	utgift 2004	"	14 663 992
2004	inntekt 2004	"	9 102 427	utgift 2005	"	9 102 427
2005	inntekt 2005	"	4 869 166	utgift 2006	"	4 869 166
2006	inntekt 2006	"	3 206 928	utgift 2007	"	3 206 928
Endret fra 1 til 15 års amortisering						
2007	inntekt 2007	"	25 857 219	utgift 2008-2022	"	1 723 815
2008	inntekt 2008	"	22 746 366	utgift 2009-2023	"	3 240 239
2009	inntekt 2009	"	29 078 362	utgift 2010-2024	"	5 176 933
2010	inntekt 2010	"	30 507 852	Utgift 2011-2025	"	7 210 790
Endret fra 15 til 10 års amortisering						
Gjeldende for premieavvik oppstått i 2011 og senere						
2011	inntekt 2011	"	30 974 878	Utgift 2012-2021		10 308 277
2012	inntekt 2012	"	31 894 236	Utgift 2013-2022		13 497 701
2013	Inntekt 2013	"	29 502 800	Utgift 2014-2023		13 729 646
Endret fra 10 til 7 års amortisering						
Gjeldende for premieavvik oppstått i 2014 og senere						
2014	Utgift 2014	"	2 951 513	Utgift 2015 -2021		16 212 771
2015	Inntekt 2015	"	17 963 592	Utgift 2016 -2022		18 778 998
2016	Inntekt 2016	"	25 775 449	Utgift 2017 -2023		22 461 206
Akkumulert premieavvik (langiktig gjeld) pr 31.12.16					kr	150 224 158
(ekskl. PPT fom 2014)						

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Selvkost – regnskap drift

	2016	Akkumulert Pr 31.12.16	Midlertidig finansiert av HK
Vann	+ 9 214 569	+ 15 771 029	
Avløp	+ 7 057 698	+ 7 057 698	rest 1,4 mill dekket 2016
Renovasjon	- 1 524 012	+ 3 350 533	
Slam	+1 015 934	+ 1 505 599	
Feiing	243 900	+ 1 146 797	
Sum selvkost	16 008 089	28 831 656	0

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

De største investeringsprosjektene

Prosjekt	2016 Regnskap	Totalt regnskapsført	Vedtatt utgiftsramme tom 2019
140171 Nye Harstad skole	32 746 069,26	52 123 838,52	322 000 000,00
140107 Helsehuset/lokalmedisinsk senter	154 108,43	571 111,37	220 000 000,00
140153 Utsikten barnehage	1 643 711,75	54 810 720,43	55 300 000,00
140187 "Sama sykehjem" - etterbruk leiligheter	1 700 993,01	1 700 993,01	47 000 000,00
153033 Vann: Fornyng St.Olavsgt.sør (VP)	497 585,48	25 153 279,61	29 600 000,00
154063 Avløp: Fornyng Skaret - Seljestadveien (tidl. Hans Egedesgt.)	14 428 993,60	15 303 186,24	27 840 000,00
154092 Avløp: Avløpsrensing sør, prosess og PS	295 365,74	360 570,96	23 500 000,00
154042 Avløp: Fornyng St. Olavsgt. (VP)	116 517,32	22 379 485,76	22 500 000,00
151042 VP St. Olavsgt. - Fortau	1 596 302,20	22 873 681,37	22 000 000,00
151504 VP Landsåsvn-Novkollen	13 459 583,53	14 881 804,39	22 000 000,00
154091 Avløp: Avløpsrensing sør, ledning	429 527,53	534 889,04	22 000 000,00
Flere Sum øvrige investeringsprosjekt	122 588 056,15	289 876 492,31	603 362 000,00
Sum	189 656 814,00	500 570 053,01	1 417 102 000,00

Regnskap i stort

(tall i million)	2016	2015	2014	2016 % av DI	Endring 2015- 2016
Brutto Driftsresultat	141,1	65,6	47,1	6,9%	75,5
Netto Driftsresultat	115,0	31,6	14,7	5,7%	83,4
Korrigert Netto Driftsresultat (ekskl. netto premieavvik og mva-komp investering)	108,0	29,8	34,2	5,3%	78,2
Regnskapsresultat	81,6	27,8	9,3	4,0 %	53,8

Regnskap i stort

(tall i million)	2016	2016 % av BTO DI	2015
Investeringer i anleggsmidler	190	9%	209
Bruk av lånemidler	130	6%	163
Sum langsiktig gjeld (ekskl pensjonsforpliktelse)	2 521	124%	2 454
Pensjonsforpliktelse	2 719	134%	2 606
Disposisjonsfond	58	2,9%	16
Disp.fond inkl. resultat 2016	138	6,9%	44
Akkumulert premieavvik	150	- 7,4%	144
Ubundet investeringsfond	114	*4,5%	103

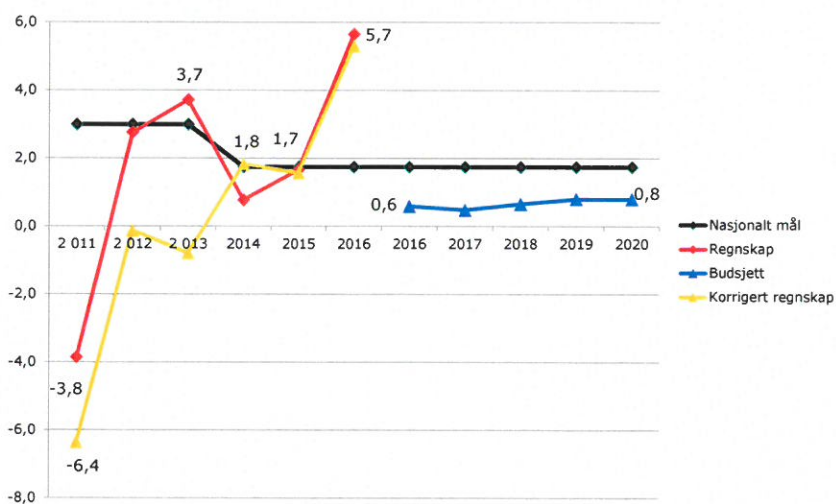
* I prosent av langsiktig gjeld

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Netto driftsresultat i % av DI

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Regnskap i fjor	Avvik R-B 2016	Endring R2015-R2016
Brukerbetalinger	82 201 826	75 902 187	79 023 337	8,3 %	4,0 %
Overføringer med krav til motytelse	253 183 303	226 077 056	229 937 040	12,0 %	10,1 %
Frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	1 305 473 441	1 287 400 000	1 229 287 166	1,4 %	6,2 %
Eiendomsskatt	75 501 199	75 200 000	69 171 615	0,4 %	9,2 %
Andre inntekter	317 298 146	277 472 407	281 111 689	14,4 %	12,9 %
Sum driftsinntekter	2 033 657 914	1 942 051 650	1 888 530 848	4,7 %	7,7 %
Lønn og sosiale utgifter	1 241 695 024	1 239 924 114	1 215 117 338	0,1 %	2,2 %
Andre driftsutgifter og overføringer	585 404 715	589 782 429	532 504 510	-0,7 %	9,9 %
Avskrivninger og fordelte utgifter	65 410 661	69 658 571	75 358 316	-6,1 %	-13,2 %
Sum driftsutgifter	1 892 510 400	1 899 365 114	1 822 980 164	-0,4 %	3,8 %
Brutto driftsresultat	141 147 515	42 686 536	65 550 685		115,3 %
Netto finansutgifter	117 282 105	125 070 300	123 658 149		-5,2 %
Motpost avskrivninger	91 129 718	94 000 000	89 675 774		1,6 %
Netto driftsresultat	114 995 127	11 616 236	31 568 310		264,3 %
Netto avsetninger	33 389 437	11 616 236	3 763 483		787,2 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	81 605 690	-	27 804 827		193,5 %

Netto driftsresultat tjenesteområder

(tall i 1 000)	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
Barnehage	146 459	147 102	643
Grunnskole	280 170	277 107	-3 063
Helse- og omsorgstjenester	494 111	494 710	598
Tekniske tjenester	99 088	97 988	-1 100
Administrative tjenester	125 628	130 877	5 249
NAV og BUT	58 913	71 215	12 303
Kulturenheter	17 483	17 846	364
Interkommunalt samarbeid	0	0	0
Sum enheter	1 221 852	1 236 845	14 994

Hovedforklaringen til mindreforbruk på tjenesteområdene er økte flyktningebosettingen samt at Administrative tjenester har forsøkt å holde stillinger vakante lengst mulig og ellers redusere andre driftsutgifter mest mulig. Merforbruk på skolene skyldes i hovedsak reduserte inntekter samt erstatningsutbetaling.

NTO DR 2016 vs 2015 tjenesteområder

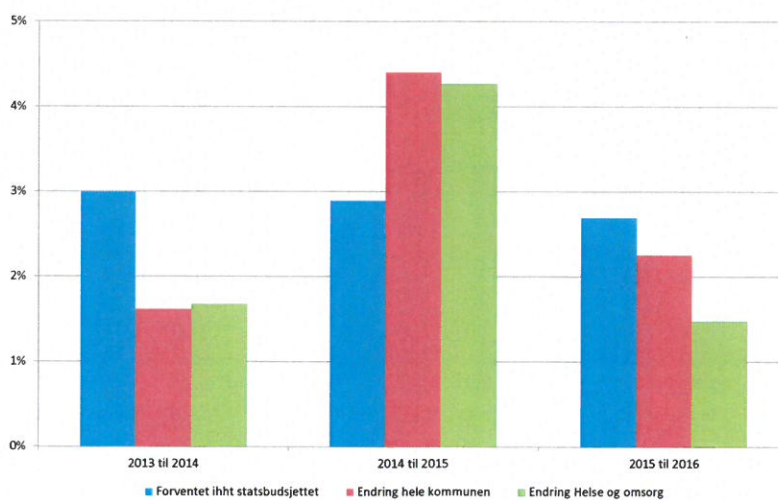
(tall i 1 000)	Regnskap 2016	Regnskap 2015	Endring	Endring %
Barnehage	146 459	148 388	-1 929	-1,3 %
Grunnskole	280 170	269 299	10 871	4,0 %
Helse- og omsorgstjenester	494 111	486 531	7 581	1,6 %
Tekniske tjenester	99 088	96 006	3 082	3,2 %
Administrative tjenester	125 628	127 610	-1 982	-1,6 %
NAV og BUT	58 913	70 842	-11 929	-16,8 %
Kulturenheter	17 483	17 060	422	2,5 %
Interkommunalt samarbeid	0	0	0	
Sum enheter	1 221 852	1 215 736	6 116	0,5 %

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Endring i Netto Lønnsutgifter

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Tjenesteområdenes andel av BTO DU

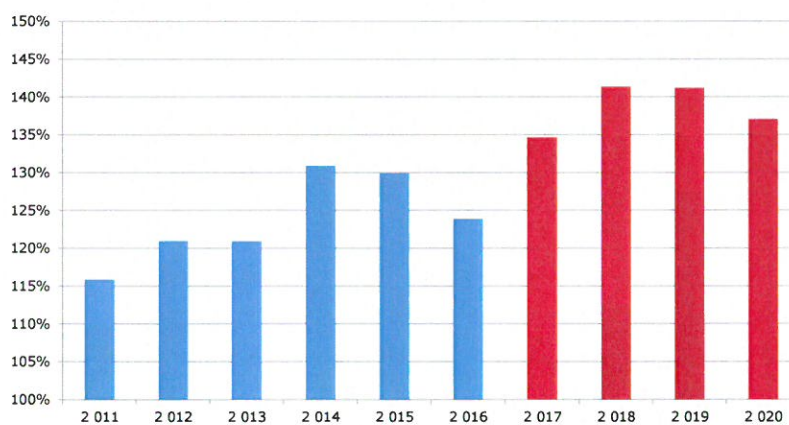
Brutto driftsutgifter per tjenesteområde	%	%	Mill endring
Tjenesteområde	2015	2016	2015-2016
Barnehage	10,4 %	9,8 %	-4,7
Grunnskole	17,9 %	18,3 %	19,5
Helse- og omsorgstjenester	33,9 %	33,8 %	20,6
Tekniske tjenester	17,2 %	17,3 %	14,3
Administrative tjenester	7,6 %	7,2 %	-2,4
NAV og BUT	7,4 %	7,4 %	4,8
Kulturenheter	1,2 %	1,2 %	0,6
Fellesutgifter (i hovedsak avskrivninger-premieavvik)	3,9 %	4,6 %	16,3
Interkommunale samarbeid	0,5 %	0,4 %	-1,2
Sum	100 %	100 %	67,8
SUM u/fellesområde og interkommunale samarbeid			53

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Langsiktig gjeld i % av driftsinntektene

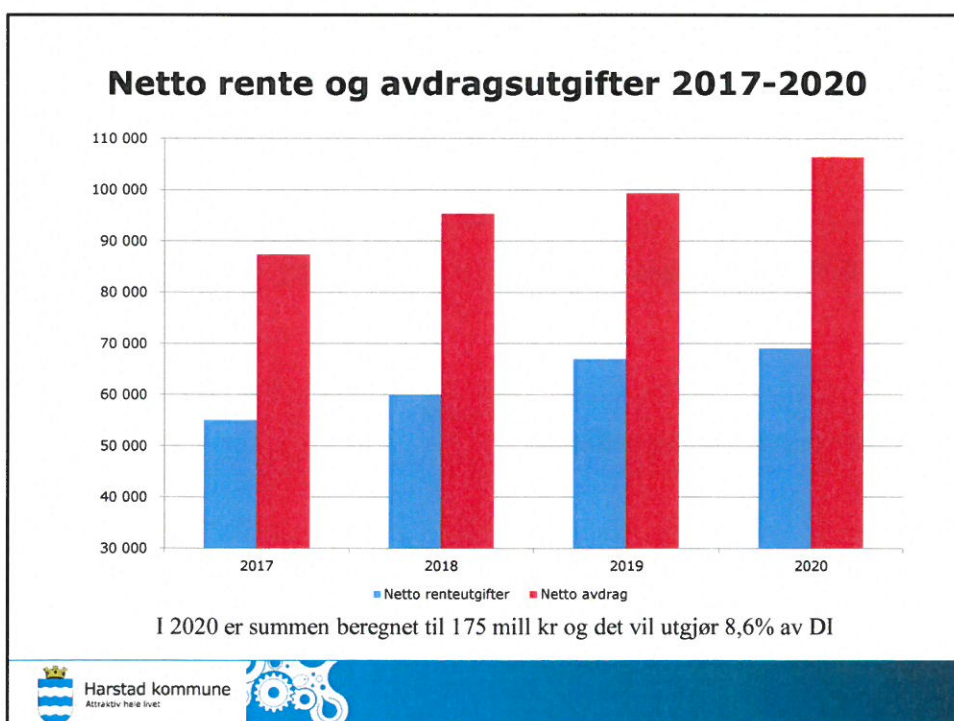
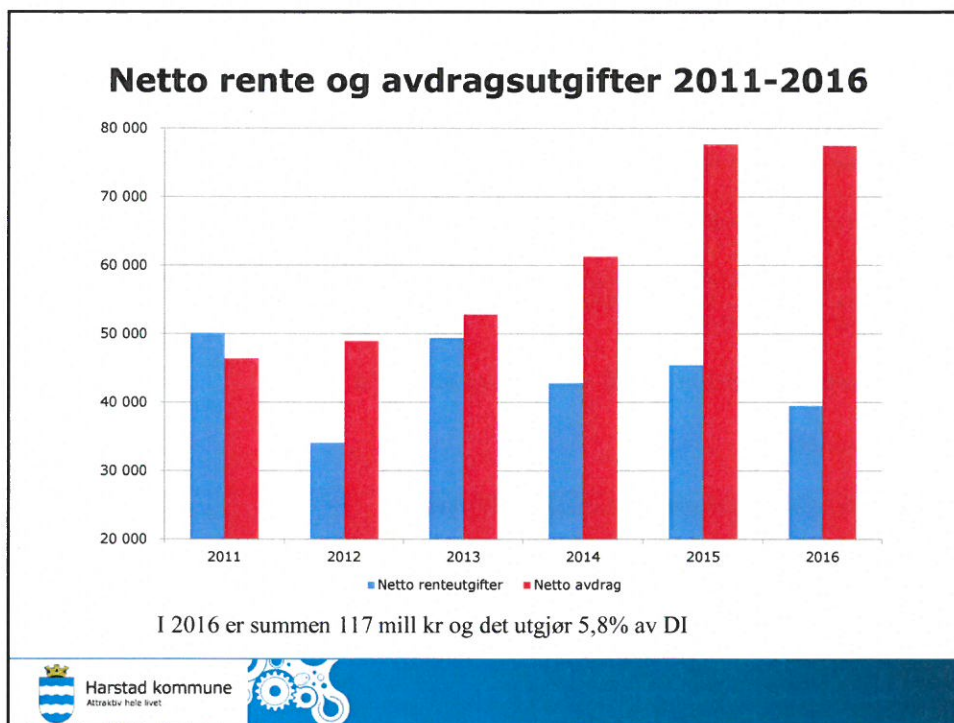

- Gj.sn. i gruppe 13 hadde i 2015 netto lånegjeld pr innbygger på 60.648,- mens Harstad hadde 88.104,-. Det utgjør for Harstad 685 mill kroner i høyere gjeld.

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

Utfordringer framover

- Fortsatt et høyere driftsnivå enn sammenlignbare kommuner, spesielt innenfor de store tjenesteområdene skole og pleie- og omsorg
- Budsjettkontroll; rutiner/systemer, prosesser og kultur
- Gradvise bemanningsreduksjoner på ca 50 årsverk fra høst 2017
- Store investeringer, høy og økende langsiktig gjeld opp mot 2,8 mrd i 2020 (ca 108.000,- per innbygger) gir 58 mill kr i økt rente- og avdragsbelastning
- Fortsette arbeidet med å redusere sykefraværet
- Demografi
- Forsinket vedlikehold og miljøforpliktelser
- Politisk initierte prosjekt som ikke ligger i VHP

Regnskapsresultat 2016

Driftsregnskapet	+ 81 605 690,39
Investeringsregnskapet	0

Hvor stor er overskuddet og oppsparte midler

- Eksemplifisert med utgangspunkt i en årslønn på kr 400.000,-
- **Lønnskonto:**
 - 2016; Overskudd 81,6 mill = **kr 16.051,-** (1.338,- pr mnd)
 - 2015; Overskudd 27,8 mill = **kr 5.880,-** (490,- pr mnd)
- **Sparekonto:**
 - 2016; Disp.fond 58,1 mill = oppsparte midler **kr 11.437,-**
 - 2015; Disp.fond 16,4 mill = oppsparte midler **kr 3.480,-**
- **BSU:**
 - 2016; Saldo på Ubundet inv.fond 114 mill tilsvarer **kr 22.448,-**
 - 2015; Saldo på Ubundet inv.fond 103 mill tilsvarer **kr 21.812,-**

Harstad kommune
Attraktivt hele livet

